

ROLUL UNOR STATE ÎN SISTEMUL MONDIAL ACTUAL. BRAZILIA

Aplicație practică:

Pe baza cunoștințelor dobândite anterior și a prezentării de mai jos realizați o scurtă caracterizare geografică a statului Brazilia. Veți avea în vedere:

- poziția geografică în cadrul continentului, precum și numele statelor vecine;
- aspecte ale reliefului: principalele unități de relief și altitudinea maximă;
- tipurile de climat;
- aspecte ale hidrografiei: numele oceanului la care are ieșire, al fluviilor care îi străbat teritoriul
- aspecte biopedogeografice

<https://www.youtube.com/watch?v=QIJxdU8wqDY>

¹ Harta fizică a Braziliei

Scurt istoric: Înainte ca portughezii să ajungă în Brazilia, acest teritoriu era locuit de aproximativ 5 milioane de amerindieni. Oficial, cel care a descoperit Brazilia este Pedro Álvares Cabral. La 22 aprilie 1500,

Cabral a luat în stăpânire coastele orientale braziliene, iar colonizarea a început în 1532. Mai târziu, la 7 septembrie 1822, Brazilia și-a declarat independența și a devenit o monarhie constituțională. Imperiul Brazilian a avut o existență de 67 de ani, perioadă în care a fost condus de doi împărați. În 1889, o lovitură de stat militară a cauzat demisia primului ministru, iar apoi sub influența mișcării republicane, mareșalul Deodoro da Fonseca a proclamat republica și a forțat exilul familiei imperiale. După lovitura de stat, Imperiul Braziliei s-a transformat în Republica Statelor Unite ale Braziliei.

Potențial geodemografic:

Oficial Republica Federativă a Braziliei, este o republică federală formată din 27 de unități federative- Districtul Federal și 26 de state. În 2024 avea o populație de 212.583.750 de locuitori și o suprafață de 8.511.965 km², ocupând 47% din teritoriul continentului sud-american. În comparație cu celelalte țări ale lumii, Brazilia ocupă locul al șaselea după numărul populației și poziția a cincea după suprafață. În ciuda faptului că Brazilia are o populație mare, ea are una dintre cele mai mici densități ale populației. Majoritatea locuitorilor trăiesc în zonele situate de-a lungul litoralului, pe când interiorul și partea de vest se caracterizează intr-o populare extrem de scăzută.

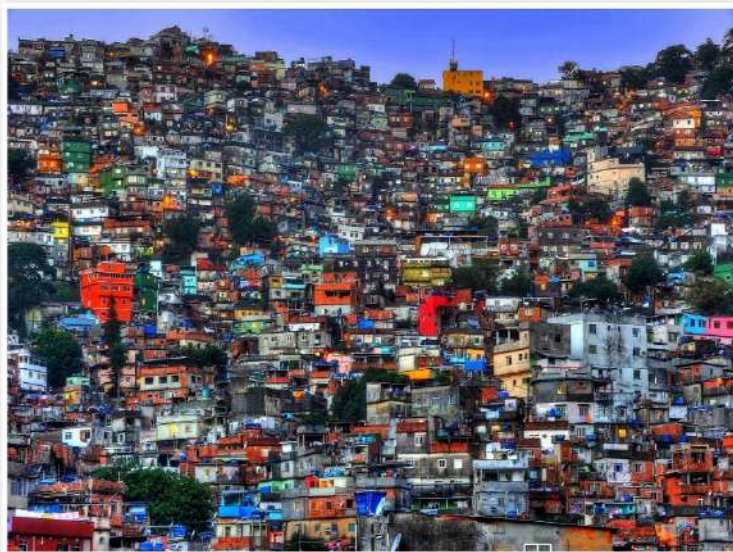
² Localizarea pe glob

Brazilia este unica țară americană în care limba oficială este portugheza, acest lucru fiind rezultatul colonizării portugheze. Religia predominantă este romano-catolicismul, Brazilia fiind statul cu cel mai mare număr de catolici de pe Glob. Din punct de vedere rasial, o pondere de 77% a populației este reprezentată de albi, 12% -pardo (brunii), 6% - negri, 3%- asiatici, iar 1%-reprezentanți ai populației indigene. În perioada de stăpânire portugheză, aproximativ 700.000 de coloniști din Portugalia și peste 2 milioane de sclavi aduși din Africa au populat teritoriul actual al Braziliei. Aici trăiește cea mai mare populație de origine italiană din afara frontierelor Italiei, cea mai mare populație de origine japoneză din afara teritoriului Japoniei, mai mulți libanezi decât în Liban (7 milioane) și cea de-a doua populație ca număr de origine germană care trăiește în afara statului german. În general, majoritatea cetățenilor brazilieni au origine mixtă, euro-afro-amerindiană.

Peste 87% din populație trăiește în orașe, Brazilia având unele dintre cele mai mari aglomerații urbane de pe Glob. Un element caracteristic pentru marile aglomerații îl reprezintă contrastul dintre centrele urbane moderne și cartierele marginase suprapopulate și insalubre (favelas). Marile metropole São Paulo (cel mai mare din continentul american cu o populație de peste 20 milioane de locuitori, considerat cel mai modern și complex centru industrial al Americii Latine,un important centru financiar, comercial, de transport și turistic al țării, piață mondială a cafelei.), Rio de Janeiro (capitală până în 1960, în prezent un mare centru economic, financiar- bancar,cultural-științific și turistic (cunoscut pe plan mondial pentru Carnavalul de la Rio, Corcovado, celebrul munte cu statuia lui Iisus, plajele Copacabana, Ipanema etc.), nod de comunicații și Belo Horizonte (peste 6 mil. loc.) formează Megalopolisul Brazilian sau așa-numitul „triunghi economic” brazilian.

Probleme geodemografice:

- Urbanizare accelerată – Peste 87% din populație trăiește în orașe, ceea ce duce la: aglomerări urbane,locuințe informale (favelas), poluare și infrastructură insuficientă.
- Inegalitate socială ridicată – Disparități mari între clasele sociale și între regiunile dezvoltate (sud, sud-est) și cele mai sărace (nord, nord-est).
- Populație tânără, dar în tranziție – Declin lent al natalității și creștere a speranței de viață → viitoare provocări legate de îmbătrânirea populației.
- Probleme în educație și sănătate – Calitatea acestor servicii este inegală, cu acces limitat în zonele rurale sau sărace.

³ Favela Rocinha-Rio de Janeiro

Aplicație practică:

Alegere multiplă (alege un singur răspuns corect):

1. Care este forma de guvernare a Braziliei?
a.. Monarhie parlamentară b. Republică prezidențială federală
c. Republică parlamentară d. Monarhie constituțională
2. Ce procent din teritoriul Americii de Sud este ocupat de Brazilia?
a. 25% b. 32% c. 47% d. 51%
3. Care este poziția Braziliei în lume după suprafață?

a. a treia b. a patra c. a cincea d. a șasea

4. Limba oficială a Braziliei este:

a. spaniola b. portugheza c. franceza d. engleza

5. Ce religie predomină în Brazilia?

a. protestantismul b. islamul c. ortodoxia d. romano-catolicismul

Potențialul economic:

- Resurse naturale bogate – Brazilia este unul dintre cei mai mari producători de minereu de fier, mangan, nichel, bauxită, păduri, petrol etc.
- Sector agricol puternic – este un lider global în agricultură, cu o climă favorabilă și suprafețe agricole extinse, cafea, ceai, zahăr și soia (locul 1 în lume), porumb (locul 2), bumbac, carne (de vacă – locul 1 mondial, de porc – locul 4).
- Industrie diversificată – Include sectoare precum auto, aviație, petrochimie și siderurgie.
- Piață internă mare – Cu o populație de peste 210 milioane, oferă un consum intern ridicat și forță de muncă abundentă.
- Energie regenerabilă – Unul dintre liderii globali în energie hidro (Itaipu), dar și cu investiții în bioenergie și solară.
- Economie mixtă emergentă – Este parte a grupului BRICS, cu o combinație între

sector privat puternic și intervenție statală.

- Exporturi diversificate – Exportă atât materii prime (soia, minereu de fier, carne), cât și produse industriale și avioane.
- Turism potențial vs. realitate – Deși are un peisaj natural remarcabil, turismul este subdezvoltat comparativ cu potențialul.
- Dependență de fluctuațiile globale – Fiind exportator major de materii prime, este vulnerabil la scăderea cererii mondiale

⁴ Hidrocentrala Itaipu

Brazilia- putere regională sau mondială?

Brazilia este astăzi un lider politic și economic al Americii Latine, deși această calitate este parțial contestată de Argentina și Mexic care se opun intenției Braziliei de a obține un loc permanent în Consiliul de Securitate al Națiunilor Unite, problemele sociale și economice actuale împiedicând Brazilia să facă uz efectiv de puterea sa regională. Politica externă actuală a Braziliei se bazează pe poziția țării ca forță economică și militară regională în America de Sud, statutul de lider printre țările în curs de dezvoltare și aspirația de a dobândi calitatea de o nouă putere mondială.

Principalele provocări: corupția, inegalitatea socială, infrastructură deficitară și instabilitate politică pot limita acest potențial.

Aplicații practice

I. Adevărat sau Fals:

1. Brazilia are una dintre cele mai mari densități ale populației din lume.
2. Peste 85% din populația Braziliei trăiește în orașe.
3. Brazilia este țara cu cel mai mare număr de catolici din lume.
4. Educația și sănătatea în Brazilia sunt de înaltă calitate în toate regiunile.

5. Brazilia este membră a grupului BRICS.

II. Răspunsuri scurte:

1. Care sunt cele două regiuni ale Braziliei considerate cele mai sărace?

2. Numește trei resurse naturale importante pentru economia braziliană.

3. Ce problemă socială este cauzată de urbanizarea accelerată?

4. Când și de către cine a fost „descoperită” Brazilia?

5. Ce stat are cea mai mare populație de origine japoneză în afara Japoniei?

III. Întrebări de dezvoltare (scrie câte 5-6 rânduri):

1. Explicați de ce Brazilia este considerată o putere regională și ce o împiedică să devină o putere mondială.

2. Descrie structura rasială a Braziliei și modul în care istoria colonizării a influențat-o.

3. Prezintă principalele probleme geodemografice ale Braziliei.

4. Caracterizează economia Braziliei, menționând atât punctele forte, cât și vulnerabilitățile.

5. Explicați evoluția politică a Braziliei de la colonie portugheză la republică.

Bibliografie:

Neguț S., Bălțeanu D., Ielenicz M., Neacșu M., Bărbulescu A., Geografie-manual pentru clasa a XI a, editura Humanitas Educational, 2012

Erdeli G., Ilinca N., Matei E., Costachie S., Șerban C., Geografie. Probleme fundamentale ale lumii contemporane, clasa a XI a, Editura Economica Preuniversitaria, 2006

Posea G., Aur N., Cruceru N., Guran Nica L., Geografie. Probleme fundamentale ale lumii contemporane, clasa a XI a, Editura Niculescu ABC, 2006

Mândruț O., Geografie. Probleme fundamentale ale lumii contemporane, clasa a XI a, Editura Corint Educațional, 2006

Neguț S., Rădulescu C.C., Popa I., Geografie-manual pentru clasa a VII-a, editura Art Klett, 2024

Săndulache I., Săndulache C., Rașcu M., Geografie-manual pentru clasa a VII-a, editura Sigma, 2024

<https://www.cia.gov/the-world-factbook/countries/>

¹ manual de geografie, pag.86, editura Sigma, clasa a VII-a

² [https://ro.wikipedia.org/wiki/Brazilia#/media/Fi%C8%99ier:Brazil_-_Location_Map_\(2013\)_-_BRA_-_UNOCHA.svg](https://ro.wikipedia.org/wiki/Brazilia#/media/Fi%C8%99ier:Brazil_-_Location_Map_(2013)_-_BRA_-_UNOCHA.svg)

⁴ <https://www.businessinsider.com/worlds-largest-power-plant-engineering-wonder-itaipu-dam-2017-7>

³ <https://www.posterlounge.pt/p/350737.html>

<https://ro.wikipedia.org/wiki/Brazilia>

<https://www.alltur.ro/descriere-brazilia/>

<https://www.youtube.com/watch?v=QIJxdU8wqDY/> Particularități geografice a unor state-Brazilia

<https://gemini.google.com/> - pentru generare de idei și structurarea schiței